

Naar stuifzand bij Hallerdiek

Achter boerderij Hallerdiek ligt een opmerkelijke zandopstuiving, met bos begroeid: Hallerdiëksbulten.

door
Henk Harmsen

henk.harmsen@gelderlander.nl

HALLE – Na overleg met de enkele buurtbewoners als eigenaren, gaan we op verkenning in de Hallerdiëksbulten in het Stuifezand: Halle-kenners Bennie Eenink, natuurman en oud-directeur van de Heideschool Ab Wisselink, oprichter André Kaminski en Henk Boland van de Stichting Achterhoek weer Mooi. We lopen naar een plek, waar het vroegere hoogteverschil nog goed te zien is (zie foto). Eenink heeft oude ansichten van de zandafgraving in de Hallerdiëksbulten: het moet er hier schilderachtig hebben uitgezien. Er is nadien nogal wat zand weggegraven en er ligt nu een kunstmatige poel midden in het gebied. Vroeger gingen kinderen hier *fopers* (sparrenkegels) zoeken, maakten er een wedstrijd van wie de langste vond, weet Henk Boland. Ab Wisselink ontdekte hier de paardehaartaailing, een fragiel paddenstoeltje.

Voor de boerderijnaam Hallerdiek is geen sluitende verklaring. Misschien is die afgeleid van de hessenweg hierlangs, als met dit traject wellicht de Hallerdiek werd bedoeld.

Aan de rand van de Hallerdiëksbulten wijst Bennie Eenink nog de plaats van een loopgraaf uit de Tweede Wereldoorlog. „Hier is in de laatste dagen van de oorlog nog gevochten en sneuvelde een Duitse soldaat. Pas onlangs hoorde ik dat hier nog de restanten van een loopgraaf liggen.“ Voor een video-opname wees buurtbewoner Gerrit Schuurman de plek aan, maar de loopgraaf is ingezakt

en nu nog maar moeilijk te onderscheiden. Vanuit de loopgraaf konden de Duitsers de Aaltenseweg in de gaten houden, waar ze de geallieerden verwachtten.

We maken een rondrit over de beklinkerde Landstraat (hessenweg) langs de Halse Rug en zijn aanliggende reeks van boerderijen: Hallerdiek, 't Venneken, langs natuurcamping Hessenheem en het voor-

malig tolhuis De Landeweer.

Links van ons ligt de gedeeltelijk afgegraven Halse Rug; een steile kant laat het hoogteverschil zien op het punt waar al lang geleden de grond is weggegraven.

Nu naar het Obelinkgoor, elders in het Halse Stuifezand. Een wonderlijke turfplas met enkele kluungaten, gaten dus waaruit dieper turf is gewonnen. Dit drassige stuk goorland is nooit ontgonnen, zelfs nog vergroot en nu een uniek natuurgebied. Obelink was vroeger de grootste boerderij van Halle en de boer keek kennelijk niet op een stukje woeste grond meer of minder. In het voorjaar bloeit er de klokjessgentiaan. De

■ Ab Wisselink, Bennie Eenink en Henk Boland (van links) op het punt waar de vroegere zandafgraving goed zichtbaar is. foto Jan van den Brink

boomkikker is er thuis en in dit vlakke goorland heb je een geweldig uitzicht.

Kaminski: „Het Obelinkgoor was met het Vildersveen zo'n twintig jaar geleden de belangrijkste boomkikkerplek van Nederland; zo'n kwart van de populatie zat hier. Obelinkgoor werd ook als schaatsbaan gebruikt. In de oorlog schaatste men hier met (of tegen) Duitsers, voor de jeugd een kans om die ongestraft even pootje te lichten.“

In 1920 schreef de bekende folklorist D.J. van der Ven dat in deze

Achterhoekse wildernis *geen* stadsmensch zich vertoonde. Maar de zandwegen zijn zo drassig dat we ook nu niemand tegenkomen bij het Obelinkgoor...

Vanaf 2 april vorig jaar hebben we vijftig afleveringen gebracht van deze landschapsserie. Dit is voorlopig het laatste deel. Dank aan André Kaminski van de Stichting Achterhoek weer Mooi die onderwerpen aandroeg en per gebied zorgde voor streekkenners, ambassadeurs, belangstellende omwonenden. Ook aan al deze mensen dank voor hun vriendelijke hulp.

► Foto's van de stuifzandwal in bos achter boerderij Hallerdiek waren vroeger goed voor ansichtkaarten